

Heikkiläntien kevyen liikenteen väylä välillä: Huurteilantie-Peipontie, katusuunnitelman hyväksyminen

Tekninen lautakunta 07.12.2022 § 205
41/10.03.01.00/2022

Valmistelija	Suunnitteluinsinööri Mirko Harjula
Suunnitelma	<p>Kunnallisteknisessä suunnittelussa on valmistunut Heikkiläntien kevyen liikenteen väylä välillä: Huurteilantie-Peipontie katusuunnitelma.</p> <p>Kyseessä on Heikkiläntien nykyisten olemassa olevien kävely- ja pyöräteiden (jkpp) väliin jäänyt 365 metriä pitkä osuus, jolla ei tähän mennessä ole ollut kevyen liikenteen väylää toteutettuna.</p> <p>Suunniteltu väylä luo yhtenäisen kevyen liikenteen väyläyhteyden Heikkiläntielle, aina Metsäkyläntieltä Työlänojan asuin alueelle asti.</p> <p>Alueen asemakaavan mukaisesta Heikkiläntien katualueen leveydestä johtuen on kävely- ja pyörätie suunniteltu koko matkaltaan 3,0 m päällystelevyisenä ja ajorataan reunakivellä rajattuna ratkaisuna. Katualue ei kohteessa mahdollista ajoradasta viherkaistalla erotetun kävely ja pyörätien toteutusta.</p> <p>Kevyen liikenteen väylä on katualueen kapeudesta johtuen jouduttu suunnittelemaan osittain olemassa olevan Heikkiläntien ajokaistojen päälle ja siten tässä yhteydessä Heikkiläntien autokaistojen linjausta on muutettu lähemmäksi katualueen itäreunaa. Muutoksista huolimatta kaikki väylämuutokset pystytään toteuttamaan asemakaavan mukaisella katualueella ja molemmille puolille katualueen väylärakenteita saadaan jäämään vielä kunnossapidon tarvitsemaa lumi- yms tilaa.</p> <p>Suunniteltujen väylien kunnossapitoluokat ovat kevyen liikenteen väylän osalta B ja kadun ajoneuvoväylien osalta 3.</p> <p>Käytännön tasolla Heikkiläntie tulee suunnitellun kävely- ja pyörätien toteuttamisen yhteydessä samalla peruskorjattavaksi koko suunnitteluväliltä, katurakenteiden osalta. Alueen olemassa oleviin hulevesijärjestelmiin ja vesihuollon järjestelmiin muutokset eivät merkittävästi vaikuta, koska nämä ovat sijainneet katualueen reuna-alueilla, joihin katulinjausmuutoksilla ei ole ollut merkittävää muutosta.</p> <p>Suunnitellun uuden kevyen liikenteen väylän ja Heikkiläntien katumuutosten suunnitelman mukainen toteutuskustannusarvio on noin 481 600 € (alv 0 %).</p> <p>Kustannusarviossa on laskettu kaikki olemassa olevat katurakenteet uusittavaksi. Mikäli olemassa olevia katurakennemateriaaleja voidaan hyödyntää uusien väylärakenteiden toteutuksessa vaikuttaa tämä kustannusarviota alentavasti.</p>
Nähtävilläolo	Katusuunnitelmaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 9. - 23.11.2022. Suunnitelmaehdotusta vastaan on jätetty kaksi muistutusta.
Muistutukset ja vastineet:	Muistutukset ovat oheismateriaalina.

Vastine muistutukseen 1:

Muistutuksessa on tuotu esille huoli kiinteistön pensaiden ja puiden säilymisestä kiinteistörajan läheisyydessä.

Kevyen liikenteen väylän päällystetyn reunan tullessanoin +2,5 metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta ja koska kiinteistön ja päällystyn alueen väli tulee jäämään viheralueeksi, eikä kyseiselle reuna-alueelle ole tulossa syviä kaivantoja, ei kevyen liikenteen väylän toteutuksella pitäisi olla merkittävää vaikutusta kyseisen kiinteistön pensaiden ja puiden säilymiseen. Työllä voi olla vaikutusta puiden pintajuuriin, mikäli ne tulevat laajalti katualueen puolelle, mutta itse puiden ja pensaiden siirtoon ei kohteessa olisi suunnitelmallisesti tarkasteltuna tarvetta ryhtyä.

Suunnitteluinsinööri on muistuttajalle asiassa jo vastannut (ks. muistutus 1) sähköpostitse näkemyksensä, koska alun perin kyseessä ei ollut muistutus vaan pelkkä sähköpostitiedustelu. Muistutukseksi asia virallistui vasta asiakkaan viimeisen viestin myötä.

Vastine muistutukseen 2:

Tampereen pyöräilijät ry on jättänyt muistutuksen suunnitellun kevyen liikenteen väylän ratkaisuihin ja liikenneympäristöön liittyen. Muistutus on lautakunnan oheismateriaalina.

Vastine on laadittu muistutuksen sisältöjärjestyksessä.

Yhdistetty kevyen liikenteen väylä liittyy molemmista päistään olemassa oleviin kevyen liikenteen väyliin ja suunniteltu väylä on edellisestä syystä Heikkiläntien länsireunassa.

Reitin reunakivellinen ratkaisu on jatkumoa suunnitellun reittiosuuden eteläpuoliselle olemassa olevalle kevyen liikenteen väylälle, mutta perustuu myös Heikkiläntien katutilan käytettävissä oleviin tilavarauksiin ja siihen, että ratkaisulla jää katualueen reunoille vielä kunnossapidollista lumitilaa ja viheraluetta.

Väylän päällystetyn osuuden leveys 3 metriä perustuu siihen, että se täyttää mitoituksellisesti yhdistetyn väylän paikallisreitin mitoituksen, minkä lisäksi katutila-alueelle ei leveämpää yhdistettyä kevyen liikenteen väylää saa teknisesti toteutettua. Kapeampaa kevyen liikenteen väylää taas ei teknisesti ja toiminnallisesti ole ollut syytä suunnitella, koska esimerkiksi kapeamman väylän koneellinen talvikunnossapito olisi erittäin haastavaa.

Olemassa olevien kevyen liikenteen väylien käyttäjämääriä ei ole tällä hetkellä mitattu, mutta olemassa olevat väylät ovat toimineet. Tiedossa ei ole, että suunnitellun väylän ympäristö ja asukasmäärät Metsäkylässä tulisivat lähivuosien aikana laajenemaan nykyisestään.

Muistutuksessa mainittujen Heikkiläntien itäpuolisten sivukatujen (Haukkakuja ja Tiaisentie) kohdalla päivitetään suunnitelmaa siten, että liittymien eteläreunan kohdalla madalletaan suunnitellun kevyen liikenteen väylän reunakivilinjaa tulevan tien asfaltin tasoon vähintään 3 metrin osuudella. Samoin Metsontien ja Riekontien kevyen liikenteen väylän liittymäalueilla reunakivilinjaa lasketaan asfaltin pintaan, kevyen liikenteen väylälle liittymisen helpottamiseksi.

Muistutuksessa mietitään edellisen muistutuskohdan yhteydessä kevyen liikenteen väylän tarpeellisuutta, mikäli ajoratapyöräilyä ei koettaisi ongelmaksi.

Ajoratapyöräily- ja liikkuminen on alueella koettu ongelmaksi, mistä syystä myös nähtävänä ollut suunnitelma on laadittu.

Suunnitelmakuvaan ei ole viety näkyviin alueella jo olemassa olevia liikenneturvaratkaisuja, mutta esimerkiksi suunnitteluosuudella on Heikkiläntiellä, Metsontien liittymän eteläreunassa, korotettu kevyenliikenteen suojatie Heikkiläntien ylitse ja Tiaisentien risteyksen pohjoispuolella taas hidastuskoroke koko tien leveydeltä. Edelliset tulevat alueella pysymään kevyen liikenteen väylän toteuttamisen jälkeen. Edellisen johdosta tulee suunnitelmakuviin päivittää Tiaisentien pohjospuolinen hidasterakenne.

Muistutuksessa mainitut Heikkiläntien sivukatujen risteykset, sekä yleisesti myös muut Heikkiläntien sivukadut, ovat alueella kaikki tasa-arvoisia. Ratkaisuna tasa-arvoisten liittymien mahdollisesti aiheuttamaan turvallisuusongelmaan pyöräilyn suhteen pohditaan muistutuksessa esimerkiksi etuajo-oikeus ja väistämismarkin B7 "Väistämisvelvollisuus pyöräilijän tienylityspaikassa" käyttöä.

Merkin osalta ei kuitenkaan muistutuksessa tuoda esille sitä, että kyseistä etuajo-oikeus- ja väistämismerkkiä emerkkiä saa käyttää Tieliikennelain 10.8.2018/729 mukaisesti vain seuraavasti:

"Merkillä osoitetaan, että ajoneuvolla ja raitiovaunulla on väistettävä ajorataa pyörätien jatkeella ylittävää polkupyöräilijää. Merkillä osoitetaan vain rakenteellisesti korotettu pyörätien jatke. Liikennevalo-ohjatussa tienylityspaikassa merkillä voidaan kuitenkin osoittaa pyörätien jatke, jota ei ole rakenteellisesti korotettu. Merkki voidaan sijoittaa ajoradan oikealle puolelle, yläpuolelle, ajoradalla olevalle korokkeelle tai ajoradan vasemmalle puolelle."

Eli merkkiä voi käyttää vain tilanteissa, joissa on liittymäalueen ylittävä kävely- ja pyörätieosuus/suojatie tai esimerkiksi koko liittymäalue, jolla ylityskohta sijaitsee on toteutettu korotettuna. Tässä yhteydessä merkin B7 käyttö edellyttäisi siten Metsontien ja Riekontien molempiin päihin tehtäviä korotettuja suojateitä ajoväylien ylitse.

Suunnitteluinsinööri ei esittäisi korotettujen suojateiden toteuttamista ja merkkien B7 asettamista alueelle. Alueen liikenneympäristöstä tulee huomioida, että jo tällä hetkellä kävelijät ja pyöräilijät liikkuvat Heikkiläntien viertä pitkin ohitse kaikista sivukatujen tasa-arvoisista risteyksistä. Kevyen liikenteen väylä ei merkittävästi muuta alueen nykyistä liittymäkäyttäytymistä kevyen liikenteen väylän puolella tietä. Heikkiläntien puolen sivuteiden liittymien kohdalla voi muutosta liikenekäyttäytymiseen tulla Heikkiläntien ylittämistä johtuen. Edellisestä syystä on suunnitelmakuviin hyvä päivittää selkeät suojatieylityspaikat tarvittavine merkkeineen Peipontien, Tiaisentien ja Haukkakujan risteysten eteläreunaan.

Riekontien eteläisemmän liittymäalueen kevyen liikenteen väylän liittymäkaarteita voidaan loiventaa suunnitellusta ratkaisusta tienylityspaikalla, mutta pyöräilijöiden kuten kaikkien muidenkin tielaueilla liikkujien tulee aina huomioida ympäristönsä ja sovittaa omat liikkumisnopeutensa ennakoivasti liikenneympäristöönsä.

Metsontien osalta liittymiskaarre on vähintään Riekontien eteläosaa vastaava, mutta kyseisissä kohdassa liitos on esitetty samaan kohtaan olemassa Metsontien eteläreunaan päättyvän kevyen liikenteen väylän päätepisteen kanssa.

Ajoratojen ja kevyen liikenteen väylän ratkaisujen suhteen on hyvä muistaa, että katualuevaraukset ja katualueiden loivuudet/jyrkkyydet sekä kaarresäteet joudutaan suunnittelemaan ja sovittamaan asemakaavoitusvaiheessa luotujen katualueiden mahdollistamiin tilavarauksiin. Heikkiläntien osalta kyseisellä osuudella katualuetila on lähes koko osuudeltaan loivasti kaartuvaa aluetta, jonka mukaisesti myös tiet ja niihin liittyvät muut väylät muokkautuvat.

Liikenneväylien talvikunnossapidon osalta väylän kunnossapito on haastava, mutta ei merkittävästi poikkea alueen nykyisen eteläpuolisen kevyen liikenteen väylän kunnossapidosta, tiiviisti rakennetun asutuksen kohtien osalta. Suunniteltujen väylien, niin kadun ajoratojen kuin kevyen liikenteen väylän, ulkopuolelle jää vielä tilaa lumelle. Erittäin runsaslumisena talvena lumitila voi jäädä pieneksi, mutta toisaalta tällöin myös muilta Heikkiläntien katualueilta kadunvarsien lumitila todennäköisesti loppuu ja lunta joudutaan joka tapauksessa kuormaamaan ja viemään toisaalle. Edellisestä johtuen ei suunniteltu kevyen liikenteen väylä ja katualueen muutokset tuo merkittäviä muutoksia Heikkiläntien varren nykyisiin kunnossapidon järjestelyihin.

Kevyen liikenteen väylän osalta kyseessä on kunnossapitoluokan B mukainen kevyen liikenteen väylä. Kunnossapitoluokitukset ja niiden sisältö on hyväksytty Teknisessä lautakunnassa 16.6.2016 §70.

Heikkiläntien kevyen liikenteen väylien tapauksessa tarkoittaa talvikunnossapidollisesti esimerkiksi lumen ja sohjonpoiston osalta seuraavaa: sallittu lumisyvyys väylällä 8 cm ja sohjo 5cm (klo 6 – 22 välisenä aikana). Lumen ja sohjon sallittu syvyys klo 22 – 06 välisenä aikana taas molemmissa 8 cm. Toimenpideaika 8h.

Heikkiläntien ajoväylän kunnossapitoluokka on merkitty suunnitelmassa luokkaan 3, mutta päivitetään vastaamaan olemassa olevaa Heikkiläntien kunnossapitoluokkaa 2.

Muistutuksen loppuosassa pohditaan suunnitellun kevyen liikenteen väylän mahdollisuutta muuttaa kävelytieksi, jolloin kävelijöiden lisäksi sen käyttö olisi sallittua alle 12 vuotiaille pyöräilijöille. Vanhempien henkilöiden tulisi liikkua pyörillä ajoradalla.

Kevyen liikenteen väylän muuttaminen kävelytieksi on teknisesti mahdollista muuttaa liikenteenohjausmerkkien avulla, mutta muutos tuo mukanaan muutamaan haasteen. Ensinnäkään väylän käyttäjien havainnointi ja puuttuminen 12 vuotiaiden ja vanhempien pyöräilijöiden kävelytien käyttöön ei ole kaupungilta teknisesti mahdollista. On erittäin todennäköistä, että riippumatta kävelytie liikennemerkistä, ihmiset ikään katsomatta käyttäisivät väylää myös pyöräilyyn, mikäli suunniteltua kevyen liikenteen väylän leveyttä ei merkittävästi kavennettaisi ja siten sillä pyöräilyä tehtäisi vähemmän mielekkääksi. Kaventaminen taas johtaisi siihen, että väylä ei olisi koneellisesti talvikunnossapidettävissä kaupungin toimesta nykyisellä kunnossapitoluokalla.

Toisekseen kevyen liikenteen väylän muuttaminen kävelytieksi muuttaisi sen kunnossapitovastuun samalla kävelytien vieressä olevien kiinteistöjen vastuulle Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31.8.1978/669 §4 mukaisesti.

Kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Tontinomistajan velvollisuutena on kuitenkin, jollei 8 §:stä muuta johdu, pitää tontin kohdalla oleva jalkakäytävä käyttökelpoisena poistamalla jalankulkua häiritsevä lumi ja jää sekä huolehtia liukkauden torjumisesta jalkakäytävällä ja liukkauden torjumiseen käytetyn kiviaineksen poistamisesta jalkakäytävältä. Lisäksi tontinomistajan velvollisuutena on tarvittaessa poistaa jalkakäytävälle tai sen vierelle kertyneet lumivallit sekä pitää jalkakäytävän viereinen katuojja ja sadevesikouru lumettomana ja jäättömänä.”

Edellinen muutos asettaisi Heikkiläntien varren kiinteistön omistajat epätasa-arvoiseen asemaan olemassa olevien ja suunnitellun kevyen liikenteen väylän kunnossapidon osalta sekä lisäksi aiheuttaisi kaupungin liikenneväylien kunnossapidolle ja alueen tekniselle ja toiminnalliselle kunnossapidolle merkittävän epäjatkuvuuskohdan alueella.

Edellisistä syistä johtuen, suunnitteluinsinööri ei puoltaisi suunnitellun kevyen liikenteen väylän muuttamista kävelytieksi.

Lisätiedot Mirko Harjula, p. 050 384 8382, mirko.harjula@ylojarvi.fi

Liitteet -katusuunnitelmaehdotus
-sijaintikartta
-kustannusarvio

Oheismateriaali Muistutus 1
Muistutus 2

Esittelijä Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara

Päätösehdotus Tekninen lautakunta päättää

1. hylätä jätetyt muistutukset selosteosan mukaisin perustein, sekä muistutuksen 1 jättäneelle taholle suunnitteluinsinöörin jo aiemmin antamien asiavastineiden perusteella,

2. hyväksyä nähtävänä olleen katusuunnitelman: Heikkiläntien kevyenliikenteen väylä välillä: Huurteilantie - Peipontie, muistutukseen 2 annetussa selosteosa vastineessa ehdotetuilla tarkennuksilla,

3. merkitä suunnitelmakustannusarvion 481 600 € (alv 0 %) tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
